

Fiodor Bajura - personalitate proeminentă a științei economice din Republica Moldova

Doctor habilitat în economie, profesorul universitar **Fiodor Bajura** s-a remarcat de-a lungul timpului ca savant conștiincios cu calități intelectuale deosebite. Fiind adept devotat al dezvoltării durabile a economiei agrare în Republica Moldova, domnia Sa a contribuit substanțial la elaborarea și promovarea politicilor și reformelor în sectorul agroalimentar. Multiplele investigații au vizat mai multe domenii și procese fundamentale, așa ca: securitatea alimentară a RM, piața funciară, formarea prețurilor la produsele agricole, piața forței de muncă, subvenționarea agriculturii, etc.

Studiul bibliografic „**Fiodor Bajura –savant și profesor**” reliefează viața și activitatea științifică și didactică a Dlui F. Bajura, care reprezintă numeroase studii și cercetări, rezultatele cărora sunt prezente în monografii, articole, ghiduri, lucrări didactice, ș.a. Limba de comunicare academică este diferită. Biobibliografia include publicațiile autorului în limbile română, rusă și engleză, fapt ce demonstrează inteligența și orizontul vast în căutarea adevărului științific.

Născut la 12 aprilie 1948 în satul Velikaia Kosnița, regiunea Vinița din Ucraina, într-o familie de țărani, a învățat din copilărie să muncească. După absolvirea școlii din localitatea natală își continuă studiile la Universitatea Agrară de Stat din Moldova (1967-1971), după care este repartizat ca tânăr specialist în colhozul „**Drujba**” din s. Budăi, raionul Vulcănești. A urmat serviciul militar (1972-1974) în Republica Democrată Germană, după care revine la Vulcănești în calitate de inginer șef al Asociației Raionale de Mecanizare. În perioada anilor 1980-1984 este numit director al Colegiului Agricol și Protecția Plantelor din orașelul Svetlâi, unde și începe cariera sa de profesor și manager într-o instituție de învățământ specializată.

Activitatea de cercetarea rămâne a fi o provocare pentru tânărul F. Bajura. După experiență acumulată în sectorul real al economiei și încercările de a moderniza unele aspecte în gestiunea gospodăriilor agricole, decide să continue studiile. În anul 1979 este admis la doctorat la facultate de economie a Universității Agrare de Stat din Moldova. Îmbină eficient activitatea managerială cu cercetarea științifică și susține cu succes teza de doctor în economie, tema cercetării reflectând subiectul „*Fundamentarea economică a duratei de exploatare a mașinilor agricole (în baza întreprinderilor agricole din RSSM)*”, (1987). După 8 ani susține și teza de doctor habilitat în economie în care tratează subiectul „*Intensificarea utilizării resurselor de muncă vie în agricultură*”, (1995).

Își continuă cariera științifică în instituții de cercetare și instituții superioare de învățământ din Moldova. A trecut toate treptele de calificare și afirmare ca savant și cercetător. De la cercetător stagiar la funcția de director al Institutului Cercetări Științifice pentru Economia Complexului Agroindustrial

(1997-1999), șef al catedrei de Management al Institutului de Management și Dezvoltare Rurală (a.1999-2002), director Institutului de Economie și Perfecționare în domeniul Agroalimentar (a. 2002-2006), șef centru, apoi director adjunct pe știință la Institutul Național de Cercetări Economice (2007 – 2017). În prezent, consultant științific, coordonator de proiecte în Secția Economie Agro-alimentară și Dezvoltare Rurală a INCE. Pe tot parcursul carierei sale științifice domnul profesor nu a pierdut legătura cu învățământul superior din Moldova, având calitate de conducător științific de doctorat la specialitatea „Economie și management în domeniul de activitate” - 521.03; este profesor universitar la UASM, membru al Consiliului Științific INCE, membru al comisiei de experți a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, etc.

Indiferent de locul de muncă F. Bajura a scris și a publicat 8 monografii, 16 ghiduri practice, 15 lucrări metodico-didactice, 193 de articole științifice, din care 17 articole sunt publicate în reviste internaționale. A contribuit la elaborarea a peste 20 de documente de politici, care sunt un suport strategic eficient în dezvoltarea sectorului agroalimentar din RM. Numeroasele cercetări s-au soldat cu înregistrarea dreptului de autor asupra celor 4 brevete de invenții în domeniul zootehnic și fitotehnic. De asemenea, este incontestabil aportul Dlui profesor în elaborarea metodicii de calcul privind tarifele de costuri normate în sectorul agrar, precum și normativelor veniturilor nete ale gospodăriilor țărănești (de fermier) și gospodăriilor casnice auxiliare.

Varietatea rezultatelor științifice obținute și publicate de către Dnul profesor F. Bajura și frumoasa aniversare de 70 de ani de la naștere, ne-a motivat pentru această cercetare biobibliografică. Selectarea lucrărilor a fost realizată în baza colecțiilor Bibliotecii Republicane Tehnico-Științifice, Bibliotecii Științifice a Universității Agrare de Stat din Moldova, arhivei personale, platformelor științifice on-line în care autorul deține numeroase publicații în acces deschis. Limitele cronologice de selectarea a informației au cuprins perioada anilor 1979-2017.

Studiul bibliografic înregistrează **522 de publicații** semnate de autor sub prenumele Fiodor sau Tudor Bajura și este structurat în șase capitole, care elucidează întreaga activitate științifică a dlui profesor. Primele trei capitole, reflectă activitatea științifico-didactică și conțin compartimente sistematizate conform tipului de documente publicate și genului de activitate în sfera științei și inovării. Capitolul I include: manuscrise (teze de doctor, autoreferate), monografii, ghiduri, lucrări metodico-didactice, articole, informații de sinteză. În Capitolul II se regăsește activitatea inovațională și cercetările aplicative: brevete de invenții, actele legislative la care Dl F.Bajura și-a adus aportul, strategii de dezvoltare regională, alte documente de politici. Colaborarea academică este prezentă în Capitolul III, care reflectă activitatea științifică în calitate de conducător științific, referent oficial, recenzent, membru în diferite comisii și comitete instituționale.

Capitolul V prezintă, în imagini, secvențe din viața și activitatea dr. hab. F. Bajura ca Om, Savant și Profesor, fotografiile fiind însoțite de o descriere.

Pentru rezultatele obținute, pentru ideile inovative și eficiente, pentru onestitate și spirit patriotic de care a dat dovadă de-a lungul vieții, a fost apreciat și menționat cu numeroase distincții, medalii și diplome care se regăsesc în capitolul VI al lucrării. Profesorul F. Bajura este deținătorul distincțiilor de stat **„Победитель социалистического соревнования”**(1973); **„Отличие в труде - Otlicie v trude”**(1988). Apreciat prin medalii și semne de recunoștință din partea Guvernului RM pentru participarea la lichidarea consecințelor catastrofei de la Cernobâl (1988, 2006). Contribuțiile sale substanțiale pentru organizarea și dezvoltarea activității științifice în domeniul economiei agro-alimentare au fost apreciate înalt de către Academia de Științe a Moldovei, oferindu-i Medalia **„Dimitrie Cantemir”** (2013), Diploma **„Meritul Academic”**, alte diplome de merit.

Cercetarea biobibliografică este o totalizare a activității științifice a Dlui profesor F. Bajura, iar descrierea bibliografică a documentelor este efectuată în conformitate cu standardul SM ISO 7.1.2003, lucrările fiind prezentate în limba originalului. Criteriul de sistematizare a informației este direct cronologic, iar fiecare publicație deține număr de ordine. Pentru a facilita și ușura procesul de căutare a informației necesare, studiul biobibliografic este însoțit de 4 indexuri auxiliari: index de nume, index de titluri ale publicațiilor, index de subiecte, index de reviste științifice în care s-a publicat autorul.

Lucrările semnate de către Dr. hab. F. Bajura sunt recunoscute de întreaga comunitate științifică și au devenit o sursă indispensabilă de referință pentru autoritățile publice centrale și locale, pentru cercetători și studenți, specialiști în domeniul economiei agro-alimentare și dezvoltării rurale. Cercetările fundamentale și aplicative răspund necesităților timpului și argumentează științific diferite aspecte în evoluția sectorului agricol autohton. Cunoștințele și bogata experiență de viață acumulată pe parcursul anilor sunt transmise tinereii generații de studenți și cercetători, asigurând o continuitate demnă de urmat.

În an aniversar, Vă dorim să păstrați aceiași energie și rezultate performante în activitatea științifică, orientate spre soluționarea diverselor probleme de ordin economic, ecologic și social cu care se confruntă agricultura în țara noastră. Să aveți parte și în continuare de discipoli buni, de aprecierea și respectul colegilor, de putere, creativitate și inspirație de a merge mai departe

***Cu sentimente alese și înaltă considerație,
Elena Bordian, Director
Biblioteca Republicană Tehnico-Științifică a INCE***